

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 1498/25
26.6.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Олге Арсовић, председника већа, Јасне Лозук и Зорице Банковић, чланова већа, у парници тужиоца Геолошког завода Србије, улица Ровињска број 12, кога заступа Државно правобранилаштво, са седиштем у Београду, улица Косовска број 31, против тужене АА из ..., чији је пуномоћник адвокат Небојша Шарац из Београда, улица Балканска број 40/3, ради иселења, одлучујући о жалби тужене изјављеној против пресуде Другог основног суда у Београду П 656/21 од 20.12.2021. године, по одржаној другостепеној расправи закљученој дана 26.06.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПОТВРЂУЈЕ СЕ пресуда Другог основног суда у Београду П 656/21 од 20.12.2021. године, а жалба тужене се **ОДБИЈА** као неоснована.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужена АА да тужиоцу Геолошком заводу Србије на име трошкова поступка плати износ од 56.250,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема преписа пресуде.

ОДБИЈА СЕ захтев тужене за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Ожалбеном пресудом првим ставом изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца Геолошког завода Србије, па је обавезана тужена АА да се са свим лицима и стварима исели из нужног смештаја који се налази у ..., ... и да тај нужни смештај испражњен од свих лица и ствари преда тужиоцу у року од 15 дана од пријема преписа пресуде. Другим ставом изреке, обавезана је тужена да тужиоцу накнади трошкове поступка у износу од 157.500,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема преписа пресуде.

Против ове пресуде, благовремену жалбу је изјавила тужена побијајући исту у целисти, из свих законских разлога. Тражила је опредељене трошкове другостепеног поступка.

Пресуда Апелационог суда у Београду Гж 787/22 од 07.12.2023.године, којом је

преиначена првостепена пресуда и одбијен тужбени захтев, укинута је по ревизији тужиоца, решењем Врховног суда Рев 10487/2024 од 29.01.2025. године и предмет је враћен Апелационом суду у Београду на поновно одлучивање.

Поново испитујући побијану пресуду у складу са одредбом члана 386 Закона о парничном поступку-ЗПП (“Службени гласник РС” број 72/2011, 49/2013- одлука Уставног суда, 74/2013-одлука Уставног суда, 55/2014, 87/2018, 18/2020 и 10/2023- др.закон), Апелациони суд у Београду је, имајући у виду налоге Врховног суда, заказао расправу пред другостепеним судом на основу чл. 383 став 3 ЗПП, поновио је већ изведене доказе и допунио доказни поступак сходно чл. 398 став 3 ЗПП, те је оценом изведених доказа у смислу чл. 7, 8 и 229-231 ЗПП утврдио чињенично стање на основу ког је донео одлуку.

У првостепеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 1, 2, 3, 5, 7 и 9 ЗПП, на које овај суд као другостепени пази по службеној дужности, нити је учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 12 ЗПП на коју се жалбом посебно указује, јер првостепена пресуда садржи јасне, потпуне и непротивречне разлоге о чињеницама важним за пресуђење који нису у супротности са садржином изведених доказа, изрека пресуде је јасна и непротивречна разлозима датим у образложењу, како у односу на чињеничне закључке, тако и примењене прописе.

Према чињеничном утврђењу првостепеног и другостепеног суда, тужилац у дворишној згради у улици ... поседује монтажну бараку у којој се налазе просторије за нужни смештај запослених, које су се у време закључења првостепене расправе користиле као 8 стамбених јединица. ББ, сестра тужене АА, која је била запослена у ..., правном претходнику тужиоца, будући да није имала решено стамбено питање, уселила се у предметну бараку по усменој одлуци тадашњег директора института, 1996. године. Претходно је у бараку уложила одређена новчана средства. Од 1997. године, ту се доселила и њена сестра - тужена АА. Исте године је дошао и њен супруг ВВ, па су им се ту родила и деца, ћерка 1998. године и син 2001. године. Од тада, изводили су одређене радове на бараци, тако што су поделили заједнички ходник, отворили посебан улаз, део ходника припојили простору у коме станују, увели трофазну струју, поставили ПВЦ столарију, бродски под, изводили радове на водоводу и канализацији. ББ је убрзо, 1998. године отишла у ..., где се удала и одакле повремено долази. Њој је отказан радни однос код правног претходника тужиоца 05.02.2003. године из разлога што дуже време борави у .., а затим је донета одлука број 244/1 дана 17.03.2004. године да се ББ са свим лицима и стварима исели из предметне бараке. Тужена АА никада није била запослена код тужиоца, нити правног претходника тужиоца, а до доласка новог директора код тужиоца пре неколико година, тужену нико није ометао у коришћењу предметних просторија на која се улази ..., и где је тужена живела са породицом – супругом и двоје деце, почев од 1997. године. Тужена нема правни основ за становање у предметном простору. Наведене чињенице недвосмислено произлазе из резултата доказног поступка.

Надаље је утврђено да је ... адреса седишта тужиоца. Грађевинском дозволом надлежног општинског органа од 25.11.1959. године, Савезном геолошком заводу омогућено је да изгради привремене бараке код управне зграде у улици Ровињској број

12, а затим дозвољена и употреба монтажног објекта и радови су примљени 1960. године. Решењем надлежног општинског органа од 21.07.1980. године било је наложено Институту за геолошко рударска испитивања и истраживање нуклеарних и других минералних сировина да поруши бараку за смештај самаца, из чијег образложења произлази да је Савезном геолошком заводу дозвољено постављање барака а да је правни следбеник тог завода Институт за геолошко рударска испитивања и истраживања нуклеарних и других минералних сировина. Из извештаја о процени вредности основног капитала Научно истраживачке установе Геоинститут Београд, утврђено је да се предметна барака налази у имовини тада Геоинститута Београд, као и из документа под називом Генеза Геолошког института Србије, из ког произлази закључак да је Институт за геолошко рударска испитивања нуклеарних истраживања и других минералних сировина, правни претходник садашњег тужиоца као и Научно-истраживачке установе Геоинститут, а који је непосредни правни следбеник Геолошког института Србије. Такав чињенични закључак првостепеног суда прихвата и овај суд као другостепени, јер исти недвосмислено произлази из изведених доказа.

Изведеним доказима у другостепеном поступку које је предложио тужилац, утврђено је да је МУП, Дирекција полиција, Полицијска управа за Град Београд, Полицијска станица Вождовац, Полицијска испостава Вождовац, у извештају од 11.06.2025.године навео да одласком на адресу Ровињска 12, 11.06.2025.године нису пронашли АА, те да врата стана нико није отварао, као и да је провером кроз ЈИС МУП РС, именована пријављена у улици ... Из извода из базе података катастра непокретности од 20.06.2025.године, утврђено је да је на кат.парцели ... КО ..., површине 721 м², уписана стамбена зграда за колективно становање, површине под објектом 209 м², објекат уписан по Закону о озакоњењу објеката, а да је ималац права на посебном делу, и то стану бр. 16, број посебног дела 13, корисне површине 33 м² – ГГ као ималац приватне својине 1/1. Такође, из дописа тужиоца упућеног Државном правобранилаштву, произлази да је вршена теренска провера предметне бараке од стране представника тужиоца и то: 05.05.2025; 09.05.2025; 13.05.2025; 21.05.2025; 04.06.2025; 10.06.2025; 13.06.2025. и 16.06.2025.године, у различитим дневним периодима, када је утврђено да се тужена АА не налази у предметној бараци, те такође да на истој нису уочена никаква обележја у виду имена и презимена тужене, нити су од стана радника компаније која пружа услуге двадесетчетворочасовног обезбеђења објекта тужиоца, уочене било какве активности које би указивале на боравак у бараци, а посебно за смештај. Из наведеног је другостепени суд утврдио да тужена више не користи предметне просторије у привременим баракама у дворишту туженог за становање, као и да има пријављено пребивалиште у улици ... чији власник је, како произлази из утврђеног чињеничног стања и стања у списима – ГГ, супруг тужене који је у овом поступку учествовао у својству сведока и био саслушан на рочишту 02.06.2017.године пред првостепеним судом. Апелациони суд у Београду је сагласно чл. 398 став 3 ЗПП, прихватио извођење ових нових доказа, налазећи да је тек након означања ЈМБГ тужене њеним поднеском од 19.05.2025.године, тужилац био у могућности да исте прибави и предложи.

Према становишту и овог суда као другостепеног, правилно је првостепени суд, супротно жалбеним наводима, оценио да тужилац јесте активно легитимисан за заштиту свог законитог права на државину предметног објекта у односу на тужену која исти користи без правног основа. Како из утврђеног чињеничног стања произлази да

тузилац на предметном објекту има право законите државине јер је тај објекат као привремени на основу дозволе надлежног органа подигао његов правни претходник, то он има и легитимни правни интерес да оствари своје право захтевом за иселење тужене која исти користи без правног основа. То произлази из одредбе чл. 81 Закона о основама својинскоправних односа, којом је прописано да се може тражити судска заштита државине по основу права на државину. Притом је без утицаја на правилност оваквог закључка првостепеног суда то што је исти засновао на одредби чл. 37 истог закона, којим је прописана заштита права својине (које право не може постојати на привременом објекту).

Спорно је било да ли је интересу тужиоца да као законити држалац предметних просторија поврати државину истих, супротстављен интерес тужене, која је тврдила да исте представљају њен породични дом, да настави да то право остварује.

Оцењујући дозвољеност мешања, првостепени суд је пошао од утврђених чињеница да се тужена без сазнања и одобрења тужиоца уселила у смештај и исти наставила да користи иако је знала да је морала да га напусти, да тужена није суду дала податке о својим приходима, економском и социјалном статусу, а да из њеног исказа као и исказа сведока ДД, мајке тужене произлази да супруг и она поседују непокретност у ... улици те чекају да инвеститор сазида објекат где би и тужена добила стамбени простор. Из ових чињеница, закључио је да не произлази да се ради о лицу које би иселењем доспело у стање социјалне и егзистенцијалне угрожености и да стога њен интерес да остане у спорном објекту иако за становање нема правни основ, није претежан у односу на право тужиоца као власника да објекат користи и да њим располаже у складу са наменом за коју је направљен. Стога удовољавање захтеву за иселење у смислу члана 8 став 2 Европске конвенције, није несразмерно легитимном циљу који се огледа у заштити имовинског права власника и нема услова да се ово имовинско право ограничава становањем тужене као држаоца без правног основа и због чега је усвојио тужбени захтев.

Одредбом члана 8 Европске конвенције о заштити људских права и основних слобода (у даљем образложењу: Конвенција), гарантује се право сваког лица на поштовање његовог приватног и породичног живота, дома и преписке (став 1) и уређују услови у којима је допуштено мешање државе у остваривање права на дом (став 2): ако је то мешање у складу са законом и ако је у демократском друштву неопходно у интересу националне безбедности, јавне безбедности или економске добробити земље, ради спречавања нереда или криминала, заштите здравља или морала или ради заштите права и слобода других. Сагласно одредби члана 16 став 2 Устава, Конвенција се непосредно примењује као саставни део правног поретка Републике Србије па су судови дужни да штите зајемчена права и слободе.

Појам дом је чињенични концепт, чија се садржина одређује тумачењима Европског суда за људска права у примени Конвенције. Из судске праксе овог суда, у најбитнијем произлази да чак није неопходно да простор који користи лице које се позива на ово право буде услован за живот, већ је потребно постојање довољно јаке и трајне везе лица са простором које доживљава као свој дом, да би постојао ризик од мешања у ово право. Мешање у остваривање права на дом дозвољено је уз кумулативно остварење три услова. Првог, да је мешање законито, засновано на одредбама домаћег

законодавства које су доступне (јавно објављене), довољно прецизне (не допуштају битно различита тумачења њиховог значења) и предвидиве у примени (надлежни домаћи судови их доследно тумаче и примењују). Другог, да је мешање предузето ради остваривања легитимног циља – интереса националне и јавне безбедности, економске добробити земље, спречавања нереда или криминала, заштите здравља или морала и заштите права и слобода других. Трећег, да је мешање неопходно у демократском друштву и сразмерно циљу који се жели постићи што подразумева примену теста сразмерности – одмеравање између интереса тужене да заштити свој дом и тужиоцевог интереса да ужива своје право коришћења непокретности.

У конкретној ситуацији према резултатима доказног поступка спроведеног у другостепеној расправи и према заузетом правном становишту, Апелациони суд у Београду оцењује да је првостепени суд правилно закључио да удовољавање захтеву за исељење јесте законито, као и да применом теста сразмерности, претеже интерес тужиоца као законитог држаоца да објекат користи и да њим располаже у складу са наменом за коју је направљен, у односу на интерес тужене да не дозволи мешање и заштити просторије које, како је наводила током поступка, сматра својим домом.

Наиме, у време закључења првостепене расправе (20.12.2021.године), тужена је са породицом живела у предметним просторијама дуги низ година, од 1997.године. Са друге стране, у време закључења другостепене расправе (26.06.2025.године), чињенично стање је промењено, тако што је тужена пријављена са пребивалиштем у наведеном стану у ..., чији је искључиви власник њен супруг, као и да приликом провера вршених током маја и јуна месеца ове године, није примећено да је ико користио спорне просторије. За доношење одлуке у спору ради заштите права на државину, одлучно је чињенично стање у време закључења главне расправе, па како супруг тужене има у својини стан на другој адреси, на којој она има пријављено пребивалиште, очигледно је да тужена има начин да по другом основу задовољи своје стамбене потребе, те се не може позивати на право на дом. Отуда сама чињеница да је тужена са породицом дуго времена провела у спорним просторијама није сама за себе довољна да јој се по том основу и призна право на дом. Са друге стране, пријављивањем пребивалишта на адреси стана на ком је њен супруг уписан као искључиви власник, тужена је и изгубила трајност везе коју је имала на спорним просторијама, у којима је у време закључења првостепене расправе са породицом живела као свом једином дому.

Правилност побијане пресуде не доводи се у сумњу наводима жалбе тужене, јер је, како је претходно образложено, одлука првостепеног суда заснована на правилно утврђеном чињеничном стању и на правилној примени материјалног права.

Осим наведеног, неосновано се жалбом у прилог неоснованости тужбеног захтева наводи да је тужена стекла право својине на стану у бараци одржајем имајући у виду протек времена од 25 године мирног коришћења истог стана. То право она није могла стећи. Првенствено, државина тужене не може се сматрати мирном у ситуацији када је још 2004. године тужилац донео одлуку о исељењу ББ из предметних просторија са свим лицима и стварима, што подразумева и тужену као лице коме је ББ омогућила коришћење истих. Друго, што се у смислу чл. 28 Закона о основама својинскоправних односа, само савестан држалац непокретне ствари може позивати на

стицање права својине одржајем, а што тужена несумњиво није била, због тога што је знала да за коришћење нема никакав правни основ.

Приликом доношења одлуке, другостепени суд је ценио и остале изведене доказе и наводе странака, које не образлаже посебно налазећи да нису могли да утичу на другачију одлуку. Без утицаја су и докази које је тужена доставила у другостепеном поступку, ради доказивања да је зграда у ... улици у ..., где тужена треба да добије свој стан, већ 14 година у изградњи. Тужена наимае, већ има свој дом у стану чији је уписани власник њен супруг, а по завршетку изградње требало би да има и другу могућност решавања свог стамбеног питања, што иде у прилог правилности ожалбене одлуке.

Из наведених разлога, прихватајући чињенично-правне закључке првостепеног суда, Апелациони суд у Београду је применом чл. 390 у вези са чл. 387 став 1 тачка 2 ЗПП, одлучио као у изреци. Сходно чл. 401 тачка 2 ЗПП, потврђена је као правилна и одлука о трошковима поступка садржана у другом ставу изреке ожалбене пресуде, јер је иста заснована на правилној примени чл. 153, 154 и 163 у вези са чл. 162 ЗПП, те Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката важеће у време првостепеног пресуђења.

Имајући у виду да је тужилац успео у поступку по ревизији против прве другостепене одлуке, сагласно наведеним одредбама ЗПП, припада му право на накнаду трошкова поступка, који су одмерени према важећој Тарифи о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката за вредност спора од 500.000,00 динара, и то за састав ревизије износ од 27.000,00 динара, за заступање на одржаном рочишту 18.000,00 динара и приступ на једно неодржано рочиште од 11.250,00 динара, те је одлучено као у другом ставу изреке.

Захтев тужене за накнаду трошкова другостепеног поступка је одбијен сагласно одредби 153 ЗПП, јер није успела у овом поступку.

**Председник већа-судија
Олга Арсовић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић